

שלדג לבן-חזה:

מאפיינים:

אדום מוקשו, גדול ראשו. אורך הממוצע הוא של שלדג לבן-חזה כ-28 סנטימטרים וגרונו לבנים חזהו, בוהק ירוק-גווון כחול קצר. לגבו, לזרבו ולרובי כנפיו וארכד, זונבו ושראר גופו חום.

בمزורה עד לפיליפינים, במערב והמזורה התיכון של שלדג לבן-חזה נפוץ מאזור הבלקן. ניתן אחרים, לבן-חזה מצוי גם באזוריים שאינם בקרבת מקווי מים בניגוד למיני שלדג, הקלאים אך גם בקרבת שדות, וביצות למוצאו באזורי ברכות דגים לבן-חזה נפוץ ביותר בצפון הארץ ובמרכזו, והחל בישראל. בשדות בר באזורי חורשה משנות ה-80 נחזה גם באזוריים הקלאים בנגב.

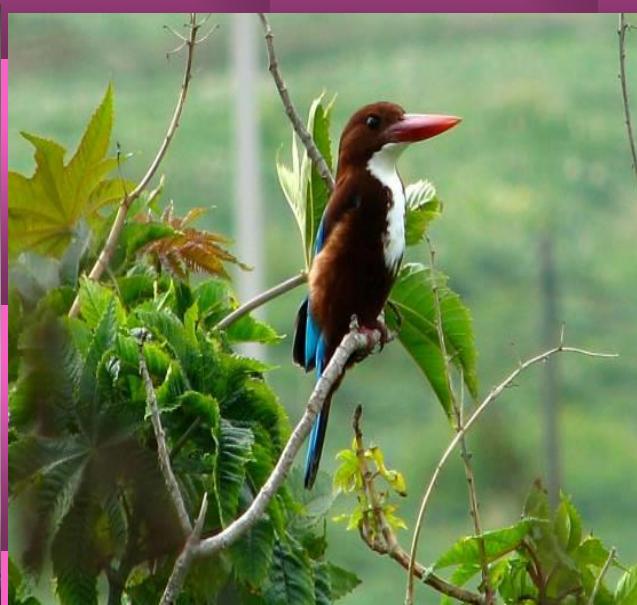
מחקרים שונים השלdeg ניזון מגוון גדול של טרף. בין השאר ניזון ממיני רכיכות ישנן עדויות כי הוא ניזון לעתים גם מציפורים קטנות. ודוחים לטאות, מדגים (ראה תמונה בקישורים היצוניים) ומכרסמים.

כשבדרך כלל הטרייטוריה משותפת לזוג פרטיהם (זכר, לבן-חזה הוא עוף טרייטורילי ונקבה). מנגנון במלחילות באורך של כ-50 סנטימטרים אותו הוא חופר בגדיות מקווי מים או כדריות ולבנות. שני ההורים נע בין ארבע לשבע ביצים גודל התטולה. עפר בתיליו ולאחר מכן הגוזלים בוקעים מן הביצים, דוגרים לסירוגין במשך 19 יום בממוצע כדוילים ועירומים. בין בקיעת ביצה אחת לאחרת ייתכנו הפרשי זמן כשהם עיורים בקרב הגוזלים. הגוזלים מתה-תזונה ביותר. בין בקיעתם לפריחתם מהנקן נפוץ מוות העשרים וארבעה ימים לאחר הבקיעה. ההורים ממשיכים להאכילם מספר פורחים מהנקן שבועות לאחר פריחתם, בטרם יהיו בוגרים דיים לה חיים עצמאיים.

הרבה. קולו חזק וצוחני והוא נוהג להשמעו מנוקודות לבן-חזה מאופיין בקולניות גביהות או בולטות בשטח, בעיקר בעת החיזור.

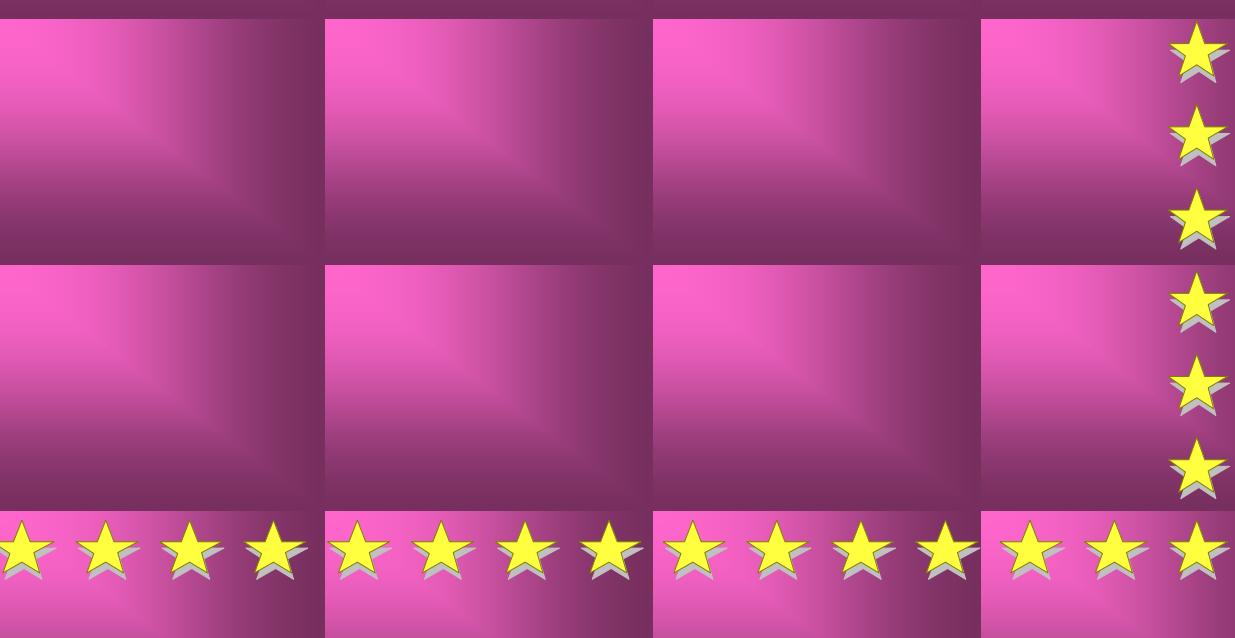
Steve Rooka/Sunbird

SOCACIO

Elior Kisley

שחפית ים:

הוא עוף ממשפחת השחפיתיים [2] (שם מדעי: *Sterna hirundo*). שחפית ים.

וממשקלה הוא כ- 130 גרם. גוף השחפית מוארך. שחפית הים היא עוף בגודל של תור וудין: צבע הראש והעורף הוא שחור חלקה העליון הכוללים את הגב והכנפיים אפורים והבטן לבנה.

שחפית הים היא עוף להקה והיא מקננת במושבות דגירה צפופות.

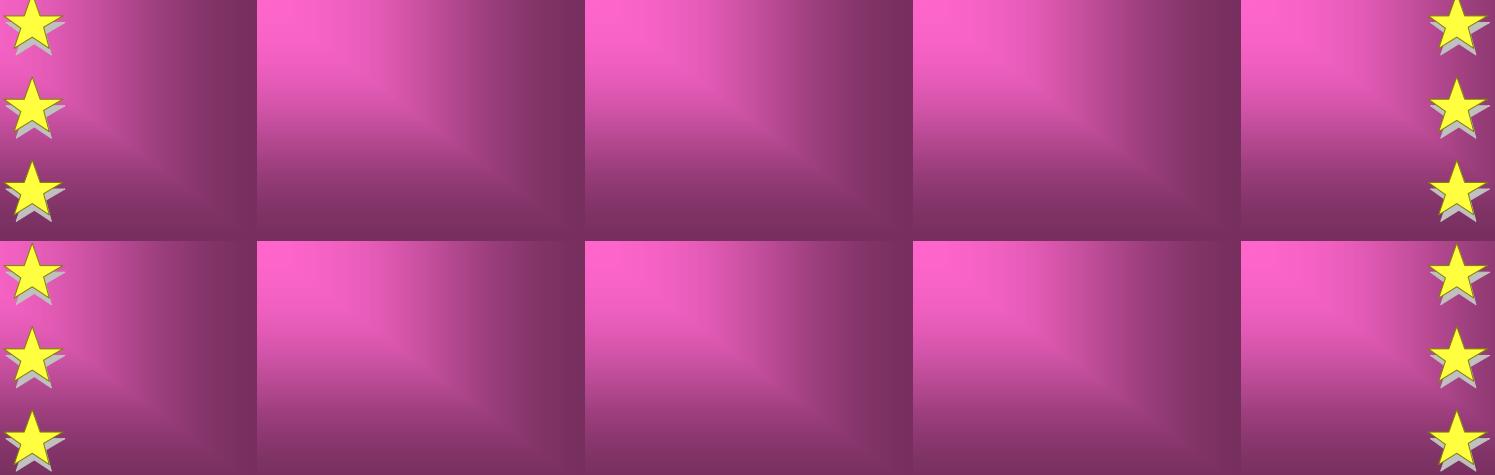
תפוצה:

שחפית ים נפוצה בכל אירופה ובחלקים מסיה וצפון אמריקה בקיין, והיא חורפת בחלקו הדרומי של כדור הארץ לאורך חופי אפריקה, דרום אמריקה ואוסטרליה.
בישראל ניתן למצוא את שחפית הים לאורך חופי הים התיכון הצפוניים ובעמק החולה.

© YOSSI ESHBOL

פרפור עקודה

השייך למשפחה, פרפור הוא מין יחיד בסוג (שם מדעי) **פרפור עקוד** שמו ניתן לו משום שהוא מרבה לרפרף-לפרפר מעל פני המים. הפרפור. השלדים ועד סין מטORKיה ובדרום אסיה, העקוד נפוץ בכל אזור אפריקה שמדרום לסהרה. הוא עוף יציב. הפרפור העקוד הוא העוף המצטיין ביותר ביכולת הצלילה שלו בישראל מגובה רב.

תכונות:

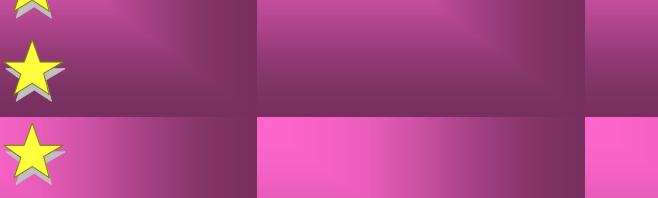
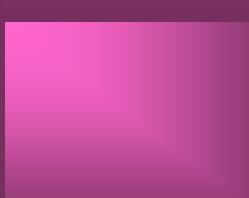
שחור ובולט בו בולטות מקדקו. הראש ונווצותיו לבן צבעיו של הפרפור הם שחור והרגליים שחורים. העין שחום. המקור צבע קשתית. והסנתר הלהים, לבונם של פס הגב הנוצות של חלקי הגוף העליוניים שחורות אך עטרות בפס לבן דק. פרטיה המבנה דומים שחורות ומוכתמות לבן. אך כנף הפרפור ארוכה יותר. הכנפיים לפרטיו של לבן חזה הזנב שחור וקצתו עטור לבן. מבט מלמטה הגפון, סוככות הכנפיים התחתונות ורוב אורכו של אברות הכנף הם לבנים, וכך נוצרת צללית כמעט לבנה.

הזכר והנקבה דומים זה לזה, אלא שלזכר שני פסים שחורים לרוחב החזה, העליון רחב והתחתון צר ואילו לנקבה שני כתמים שחורים בשולי החזה, מעין פס אחד לא סגור. ולא שחור, הצעיר דומה לבוגר אך בחזהו ענק אפור. אין הבדל בין עונות השנה ושולי נוצות סנטרו וקדמת צווארו עטרות בפס אפור דק. ומשקלו כ-80 גרמים, אורכו גוף של הפרפור עקוד כ-27 סנטימטרים.

הוא מצוי ליד מקווי מים אך מזדמן גם בחוף הים. עוף זה חברותי יותר מבני משפחתו ולעתים אפשר לראותו במשך היום פרפוריים אחדים השוחחים יחד. באזורי נהגים להיאסףعشורות פרפורייםليلינה מקובצת, נחל תנינים מסוימים, לרוב מאתר הפרפור את הדגים "ממברען" – רפרוף גבוה. הפרפור ניזון בעיקר מדגים מעל פני המים, צונח לעבר טרפו וסועוד את ארוחתו.

הפרפור מנקן לעיתים במושבות. הkn הוא מהילה חפורה בקיר עפר. אורכה עשוי להגיע על פי רוב ארבע ביצים. צבע הביצה לבן. ההורים דוגרים במשך בתוליה. לשני מטירים במשך כ-25 ימים לפניה פריחתם מהקן ועוד כעשרים יום. הם מאכילים את הגוזלים שבועות אחדים לאחר מכן. פרפור עקוד משלים, ככל הנראה, 2 מהזרוי קינון בשנה.

אנפה אפורה:

תפוצה:

האנפה האפורה היא עוף בעל אזור תפוצה נרחב מאוד. היא חיה דרך ארצות המזרח ועד דרום-מזרח אסיה ובכל רחבי אירופה וסקנדינביה בבריטניה. היא חיה במקומות שונים בזכות התכונה שלה להתקיים בתנאי אקלים שונים אחד בבריטניה וסקנדינביה) ועד לערוות גשם (מהשני, מהקוטב הצפוני (ודרום-מזרח אסיה אינדונזיה) טרופיים.

אך הליקות בשאר. הן להקות יציבות, להקות האנפה האפורה שהיות במערב אירופה האנפה האפורה חורפת בחלקים הטרופיים. דרומה בחורף חלקי אירופה נודדות ובארכזות הים התיכון של אפריקה.

בארץ, האנפה האפורה. בין ארצות הים התיכון חולפות וחורפות בישראל ירושה, כshallhookot. והחותפים הצפוניים של חצי הארץ סיינו חולפת מעל מישור החוף חזרות צפונה הן חולפות דרך הערבה.

מאפיינים פיזיים:

האנפה האפורה היא עוף גדול: גובהה כמאה ס"מ, משקלה כ-2 ק"ג, רגלייה וצווארה ארוכים מאוד, ואורך המקור של האנפה כעשרה ס"מ. כנפיה של האנפה מעוגלות ורחבות ומכאן, ומגיעות לאורך של 185 ס"מ. גבה, כנפיה, עורפה ושוליו צווארה צבעים באפור ראהה, שמה. ציצית הראש של האנפה האפורה וקדמת הצוואר שלה צבעים בשחור והאישון שלה עגול בטנה והחלקים התחתונים בגופה, לבנים. עיניה צהובות.

תזונה:

האנפה האפורה אוכלת בכל יום כ-20% זוחלים, תולעים, סרטנים, צפרדעים, רכיכות, דגים מכל משקללה.

על מנת ללכיד דגים, קופאת האנפה על עומדה מבליל לזרז במשך זמן רב, כאשר הדגים חושבים שה"פסל" לא יכול לפגוע בהם לרעה, הם מתקרבים, והאנפה טורפת אותם במקורה הארוך והחד.

רבייה:

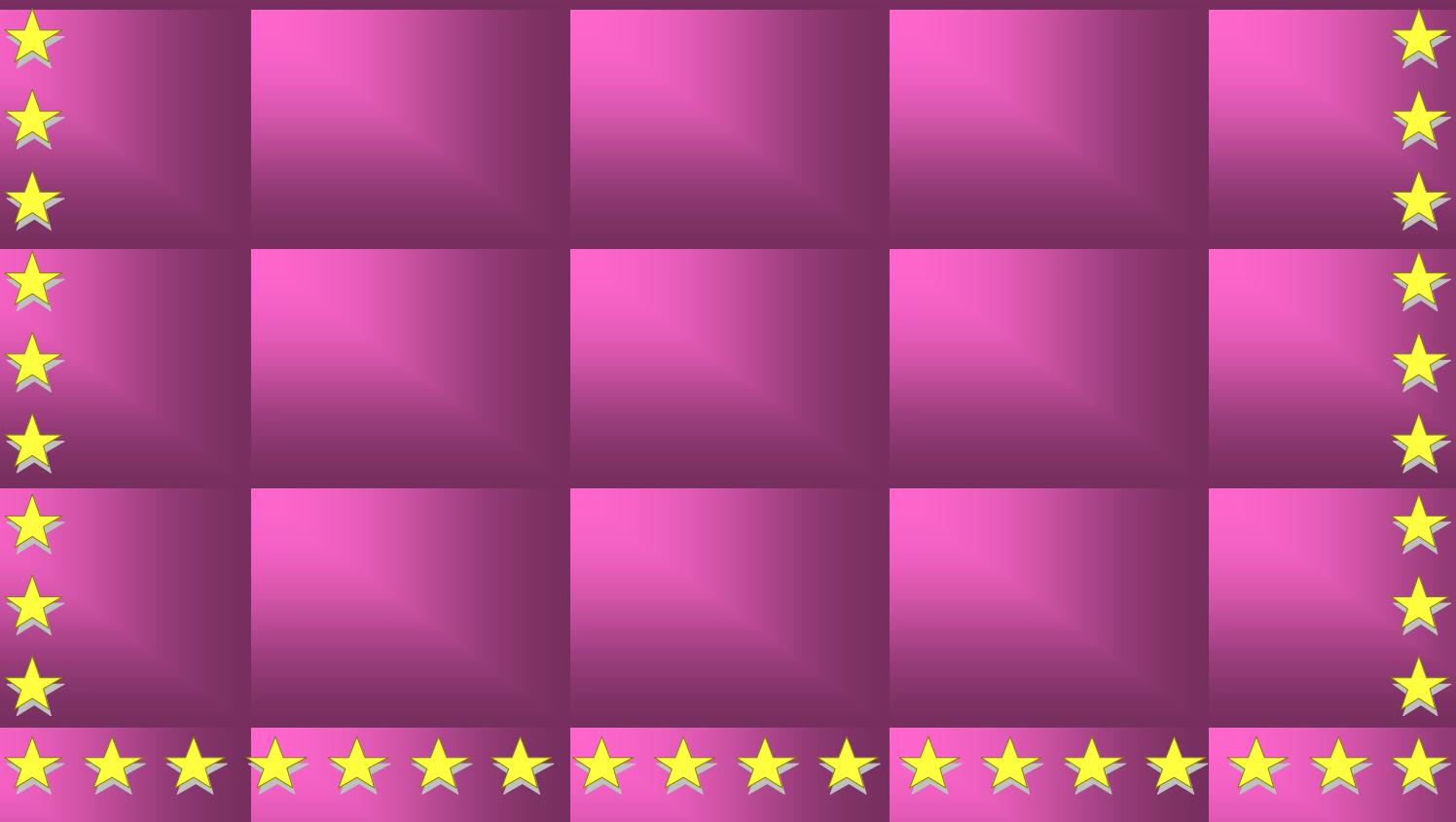
הנקבה מטילה בדרך כלל באירופה, על העצים ודוגרת האנפה האפורה מknutna שני בני הזוג דוגרים במשך 25 ימים. בגיל שנתיים עד חמיש שנים ביצים בצבע טורקייז בקן האנפה לצתת מהקן, ובגיל 7 שבועות הם עוזבים את הקן וחוזרים 10 ימים יותר גוזלי אליו רק מדי ערב. בהגיעם לאגיל החדשניים הגוזלים עצמאים ועזובים את הורייהם.

האנפה והאדם:

צדו את האנפות בעבר היה זאת משווה שהאצילים, המין היה מצוי תמיד בסכנות הכהדה אחרים. גם ובדורסיו יום האפורות בתור תחביב, כשהלשם כך הם הסתייעו בזווים היו צדים את האנפות האפורות מפני שהאנפות היו אוכליות להם את הדגים הדיגים ומהבלות בצרפתם.

וכritten עצי הקינון של האנפות הגורמים ביום לסכנות הכהדה, הם ייבוש הביצות האפורות, הנעים על ידי אדם. אך ישנן יומי חברות המגנים על האנפה האפורה, ונעשים מאמצים רבים בעולם כדי למנוע את הכהדה.

Roy Israel Hazan 2014

שרשיר מצוי

ממשפחת הואה מין (שם מדעי) **Anas crecca** מצוי המכונה גם שרשר. הברווזים

של 53–59 ס"מ. משקל הזכרים השרשיר מגיע לארך 30–30 ס"מ, למוחת כנפיים מגיע ל-340 גרם בעוד הנקבות מגיעות למשקל 320 גרם. גופם של שני הזוויגים אפור אם כי נוצות הזכר אפורות כסופות והצדדים מפוספסים בקווים שחורים עדינים על רקע לבן. הגב שחור ואחריו הגוף בהירותם. החזה צהוב-קרם והראש ערמוני כשלאורכו עובר המוקף בפס לבן דק מלמטה. המקור שחור ושטוח עם קצת בשיפוע המזדקר פס-עין ירוק בולטות בחום והוא אך בעלת גבת עין מעלה. הנקבה דומה במראה מעט לנקבת בריכת מים יוטר פלומתית.

במצריה, אגן הים התיכון, דרום אפריקה, וחורף במערב אירופה השרשיר הוא עוף הנודד בסתיו הוא חולף וחורף מצווי. נצפה בישראל. עד קו המשווה ובאפריקה הים התיכון להקת שרשירים נעה בדרך כלל מבנה של ראש חץ. עד מרץ בחודשים ספטמבר קטנים אותו וسرطانים חלזונות, לרמות חרקים, דגים, השרשיר ניזון מצמחי מים שונים על הקרקע. השרשיר ניזון בדרך כלל מסנן משפת המים או שהוא אוכל זרעים ואף בלילה אף בחורף הוא נאלץ לאכול גם בשעות בין העerbאים. במשך היום ברווז זה מצוי מאד ואני נתון בסכנה אם כי כמה אוכלוסיות נפגעות מזיהומי ביצות ופגיעה בסביבות מחיה.

©Lior Kislev

כפָן לְבָקָה

מאפיינים:

הכפן הוא עוף גובה המגיע לגובה של 75–90 ס"מ. הוא חי באזורי חמים או ממוזגים, אורך כנפיו מגע ל-40 ס"מ, ובעת וביצות נחרות, אגמים ומצוי בקרבת מקווה מים מגיעה ל-120 ס"מ. משקלו כ-1.5 ק"ג לפחות. אורך מקورو כ- תעופה מوطות הכנפיים 21 ס"מ והוא שטוח ומתרחב בקצתו לכמו כף, ומכאן שמו "כפן".

ושולח בעזרתו חרקי, הכפן מוציא את מזונו בעזרת מקورو הארוך, אותו הוא מניע בבוין וסרטנאים צפרדעים, רכיכות, (וכו כולכיתיים, בריוומאים, שפיראים) מים. לעומק רב מעולה, ומבצע צלילות הוא שחין.

הנקבה מטילה בין

2 ל-5 ביצים לבנות, ושני ההורים דוגרים עליהן לסייעין. האפרוחים בוקעים זה אחר זה, כשהם עזורים ואין מסוגלים לטפל בעצמם, וההורם מאכילים אותם באוכל שנייה. מקورو של האפרוח, קצר וישר והוא מקבל את צורתו על ידם ומוקא אשר עוכל האופיינית, רק בהגיע העוף לבגרות.

©LIOR KISLEV

©LIOR KISLEV

צבים רכיבים:

צבים רכיבים בישראל:

נהל נחל הירקון: בכמה מן הנהלים הנשפכים לים התיכון חיל המיל צב-רכ מצוי בישראל כמו כל הזוחלים, לצבים הרכיבים אין חום גוף קבוע. ובנהן קישוון בנחל שורק, אלכסנדר ובחורף, כשהתמפרטורה נמוכה, הם אינם פעילים ומתהפרים בקרקעית הנהן. כדי את ביצי הצבים, להבטיח את גידילת הצבים הקטנים, אוספים אנשי רשות הטבע והגנים מדגירים אותם בסביבה מלאכותית ומהזיריהם את הצבים הקטנים למים לאחר התבגרותם.

בסוף שנות השישים ותחילת שנות השבעים של המאה העשרים נמצאו הצבים הרכיבים בנחלי הים התיכון בסכנות הגדולה חמורה, עקב זיהום הנחלים ופיתוח מואץ. כדי, העביר צבים לשמורת החוללה היינרייך מנדלסון הזואולוג בעקבות השיפור, 2004 להבטיח את היישרות המין. בשנת במצב הנהלים, ו עקב הנזקים שגרמה אוכלוסיית הצבים למערכת הטבעית באגם החוללה, הוחל בהעברת הצבים הרכיבים משמרות החוללה לחופי ושורק ירקון, חדרה, קישון, הנהלים נעמן.

אגמית מצויה:

מראה:

אכבעותיה של האגמית מצויה בקרומי שחיה. קרומי שחיה אלה מאפשרים לאגמית לצלול לעומק ולהשיג את מזונה. האגמית היא עוף של אגמים, בריכות ומים פתוחים. והעין ברובו, למעט המקור והמצח הלבנים צבע ניצוי הגוף אפור, הראש שחור אין הבדלי ניצוי בין המינים ואין שונות ניצויי חילופי העונות. ניצוי האדומה הצערירים חום-אפור, החזה והבטן לבנים בהירים. לגוזלים שיער פלומתי וدلיל בראשם, בגוני כתום וסגול. להבדיל משאר מיני הרליתים, גוף האגמית רחב ולא פחוס מצדדיו. אורך גופה של האגמית 36–45 ס"מ, ואורך כנפה 20–22 ס"מ, מוטת כנפיה 75–86 ס"מ ומשקלה 865–500 גרם. הכנפיים קצרות ורחבות והזנב קצר במיוחד. הרגליים בינוניות באורך רגליים אלה מתאימות הן לשחיה והן להליכה. גלוני.

נדידה ותתנהגות:

האגמית המצואיה היא עוף חורף שכיה ביותר בנופי המים והנציג היחיד מהסוג **בישראל** לעתים אגמית בארץ. האגמיות הנודדות והחרופות מתחילה לתקבץ בבריכות הדגים כבר בספטמבר.

או חלה עלייה ניכרת במספרן בישראל, והוא מגיע לשיאו בנובמבר באוקטובר בראשית דצמבר.

לאחר רדת גשמי החורף נראות האגמיות גם בשוליות החורף ובמאגרי המים, והן נפוצות כמעט בכל משטח מים. לעתים אפשר לראותן בקבוצות צפופות גם בים.

האגמית, היחיה במים פתוחים, חברותית יותר מאשר בני המשפחה האחרים החיים בדרך כלל בבדיקות בסבכים. לרוב פוגשים את האגמיות בלakedות גדולות, המונחות לעיתים אלפי פרטים. האגמית אף דוגרת במושבות דليلות. לעתים קרובות חורופות האגמיות בשכנות ולשחפים לברווזים.

אף כי האגמית שואה באטיביות יחסית ורגליה מותירות שובל במים, כעדות לפעלותן המואצת, היא שמה מבטחה במים, ובעת סכנה תתרחק מהגדה אל לב הברכה או המאגר. רק כשהשכנה קרובה רצה האגמית על פני המים וטופחת בכנפיה בחזקה ובਮירות. לאחר שהיא מתרחקת מהגדה תמשיך לשחות בנדודי ראש וצוואר. לעתים ניתן לראותה להקת

אגמיות רצח על פני המים ומותירה אחריה שובל של קצף, כשהאליו מטלוה קול משק כנפיים ודשדוש רגליים. פרט לנדייה מריריה האגמית רק לעתים רחוקות, ואז מתגלית הכנף הקצרה והרחבבה. מעופה כבד וחזק והרגליים מתחות מעבר לזרב הקצר.

נדידת האגמיות צפונה מתחילה כבר בסוף פברואר, אך עיקרה מתרחש במשך חודש מרץ. באפריל נעלמות האגמיות מרוב מעונות החורף, ולמשך הקיץ נותרים אך פרטיהם מעטים או קבוצות קטנות. לעיתים רחיקות נמצאת גם קינון של אגמיות בארץ. עד היום ועד למשור ועמק החולה ידוע על כ-15 קנים שלן ברחבי הארץ, מהם גורי הגולן ולמאנר ירוחם החוף.

בתקופה הקינון מתפתחת אצל האגמיות תופעות טרייטוריאלית, אך זו מוגבלת לסביבה מגושם, והוא נבנה במים רדודים ומוסתר בסבך. הזכר מביא את חומריו הcken בלבד. הcken הקינון ואיilo הנקבה מניחה אותו.

תזונה:

אך מעדיפה ורבה לאכול מזון צמחוני: עלים, זרעים, פירות, ניצנים, האגמיות אוכלת כל קטנים או אף דגים וחרקים רכיכות, תלולים: וגביעולים יロקיים. היא ניזונה גם מן התי מתים שהוא משיגה בצלילה. האגמיות אוכלת לרוב תוך כדי שחיה, אך הרבה גם לצלול. צלילה שטחית ונמשכות זמן קצר, ולאחר כל צלילה היא נחה קמעה. כשางמיות צוללות עוקבים אחריה שחפים, ולעתותם קרובות הם חומסים אותה בהגיהה מן המים. בברכוות הדגים אוכילות האגמיות תערובת המירועות לדגים.

לעתים מזומנים יוצאות האגמיות מהמים אל גדת הברכה ואך מרחיקות לשדה זרווע או לשדה בור ואוכלות בו ירך צעיר. בעת הסכנה הן נחפזות בהליכה-ריצה חזרה למים. האגמיות אוכלות ביום, ובليلת הן ישנות.

רבייה:

והן מוטלות מדי 3–1 ימים. הדגירה מתחילה עם הטלת האגמיות מטילה 6–10 ביצים כמחצית ההטלה, ושני ההורים ליקחים בה חלק. משך הדגירה 21–24 יום. הבקעה האפרוחים פלומתיים ושהורים, אך בצוואר, בעורף ואך בגב מתחשכות. סינכרוניות נוצחות חוטיות ארוכות בגוון תפוז. האפרוחים נותרים בcken 3–4 ימים, האם ממשיכת אלגור עלייהם והאב מביא להם מזון. אחר כך מתפצלת המשפחה, וככל אחד מההורם מטפל לבדו בחלק מהאפרוחים. האפרוחים דואגים למזונם בכוחות עצםם בהיותם בני חודש לערך. הם מסוגלים לעוף כ奢ם בני כחודשים ואז הם גם נעשים עצמאיים. לבגרותם המינית הם מגיעים בגיל שנה-שנתיים. לפי נתוני טיבוע עשויה האגמיות להגיע לגיל 19 שנה.

